

Deklarace Mise pro duševní zdraví

Mise pro duševní zdraví je hnutím psychiatrických pacientů, jejich rodinných příslušníků a dalších lidí, kterým záleží na osudu vážně duševně nemocných lidí v České republice.

Ve výboru a na seminářích Mise se spolu s odborníky z oblasti péče o duševní zdraví scházejí zástupci patientských a rodičovských organizací, které sdružují osoby s vážným duševním onemocněním a jejich blízké – rodinné příslušníky a přátele.

Jako psychiatričtí pacienti a rodinní příslušníci duševně nemocných lidí máme množství negativních zkušeností s poměry v psychiatrických léčebnách, s nedostatečností ambulantní psychiatrické péče, s absencí psychotherapeutické a komunitní péče, s naprostým nedostatkem vhodného bydlení a sociálních služeb pro schizofreniky, s palčivým problémem nedobrovolných hospitalizací a bezprizorností mnoha lidí s akutním psychotickým onemocněním.

Na základě svých zkušeností a potřeb vážně duševně nemocných požadujeme zásadní proměnu systému psychiatrické péče v České republice.

Systém psychiatrické péče je v České republice postaven na dvou desítkách velkých psychiatrických léčeben a nedostačující síti psychiatrických ambulancí. Psychiatrická péče (ústavní i ambulantní) je jednostranně psychofarmakologicky orientována a neodpovídá současným standardům. Téměř úplně chybí psychotherapeutická a sociální složka péče.

Přežívající úzce medicínský přístup k péči o vážně duševně nemocné je právně napadnutelný. Především praxe psychiatrických léčeben s velkým podílem chronicky nemocných pacientů je v rozporu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.

V Úmluvě, která se od února 2010 stala součástí našeho právního řádu, se Česká republika zavázala „podporovat, chránit a zajišťovat plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod všemi osobami se zdravotním postižením a podporovat úctu k jejich přirozené důstojnosti.“

V devatenáctém článku Úmluvy je zdůrazněna povinnost státu zajistit, aby „osoby se zdravotním postižením měly možnost si zvolit, na rovnoprávném základě s ostatními, místo pobytu, kde a s kým budou žít a nebyly nuceny žít ve specifickém prostředí.“

Základem moderní péče o vážně duševně nemocné nemohou být opakované nedobrovolné hospitalizace ve stresujícím a stigmatizujícím prostředí psychiatrických léčeben, kde jsou pacienti zbaveni nezávislého způsobu života a možnosti zapojit se do společnosti.

Nechceme, aby lidé s chronickým duševním onemocněním byli dlouhé měsíce a roky izolováni ve velkých psychiatrických léčebnách, kde pouze přežívají, často jen kvůli absenci jiných možností bydlení a péče.

Požadujeme, aby lidé s vážným duševním onemocněním mohli žít v domácím prostředí a měli zajištěnu moderní psychiatrickou péči včetně nezbytných sociálních služeb v místě svého bydliště. Podle článku devatenáct Úmluvy je stát povinen zajistit, aby „osoby se zdravotním postižením měly přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, rezidenčním službám a dalším podpůrným komunitním službám...“

Komunitní péče pro vážně duševně nemocné je na většině území České republiky nedostupná. Chybí krizová centra, výjezdní týmy, denní sanatoria, chráněné bydlení, služby komunitních sester a sociálních pracovníků v terénu.

Nechceme, aby ze zdravotního pojištění, tedy i z našich peněz, byl do budoucna financován zastaralý a neperspektivní systém psychiatrických léčeben na úkor moderních forem psychiatrické péče.

Potřebná zařízení a služby komunitní péče nelze podle našeho názoru finančně zajistit bez postupného rušení psychiatrických léčeben v rámci dobře připravené transformace celého systému psychiatrické péče.

Žádáme, aby vláda neoddalovala transformaci systému psychiatrické péče a využila příležitosti k získání překlenovací dotace ze strukturálních fondů EU na léta 2014 až 2020.